

global witness

Sendt: Mandag 7. september 2009, kl 11.00 norsk tid.

Norsk oljeutviklingsfond kan medvirke til å fremme konflikter og korrupsjon advarer **Global Witness**

Norges Olje for Utvikling-program har ikke tilstrekkelige retningslinjer på plass for å være sikre på at pengene ikke ender opp med å øke konfliktnivåer og fremme korrupsjon, advarer Global Witness [1] i dag. En ny rapport fra Global Witness, "Økende mistro: nødvendigheten av gjennomsiktighet i Sudans oljeindustri" [2], dokumenterer forvirringen over betingelsene som følger de 24 millionene som Olje for Utviklings-programmet gir Sudan.

Sudan er en av Norges Olje for Utviklings-programs langvarige hovedsamarbeidspartnere [3]. Olje for Utvikling har uttalt i sin årlige rapport at for å kunne bli vurdert som egnet til slikt samarbeide må det være "veldokumentert politisk vilje til godt styresett, inkludert åpenhet" [4]. De har også fastsatt som en betingelse at det skal være respekt for menneskerettighetene og lover og regler, eller være på en veldokumentert vei til bedring.

Sudan møter på ingen måte disse betingelsene. Det er vanskelig å tenke seg mange land med verre forhistorie i forhold til brudd på menneskerettighetene. "Verdensbanken har uttalt at åpenhet i den sudanske oljesektoren er "uvanlig svak" når man sammenligner med andre oljeeksporterende utviklingsland. Det er en ganske sterk uttalelse, når man tar i betraktning at andre oljeeksporterende utviklingsland ikke er kjent for å være så veldig gjennomsiktlige de heller, " sier Global Witness-medarbeider Rosie Sharpe.

Likevel ble nylig betingelsen om at man ikke skal inngå samarbeid med land før de har oppfylt disse kravene slettet fra Olje for Utviklings hjemmeside. Global Witness skrev til Olje for Utvikling for å spørre hva deres prinsipper i forhold til samarbeid er, men fikk ikke noe klart svar på dette spørsmålet [5].

"Norge har tidligere spilt en ledende rolle når det gjelder åpenhetsspørsmål. Fordi deres tekniske assistanse i petroleumsutvikling bidrar med noe som er av virkelig verdi til myndighetene i Khartoum og Juba, har norske myndigheter en unik sjanse til å gjøre noe positivt ved å fremme åpenhet og ansvarlighet i en sektor som er kjent for å mangle begge disse prinsippene," sier Sharpe.

Med mindre det er klart hvilke målbare forbedringer i god myndighetsutøvelse og menneskerettigheter Olje for Utvikling forventer fra Sudan and de andre samarbeidslandene, vil det være umulig å vite om programmet oppfyller målsetningen. Uten slike betingelser risikerer Norge å sløse bort muligheten deres unike tekniske assistanse og utviklingshjelp gir for å skape langvarige faktiske positive endringer for de vanlige innbyggerne i land som Sudan, som så sjelden ser fordelene av oljeutvinning.

/slutt

For mer informasjon kontakt:

- Storbritannia: Mike Davis +44 20 7561 6396, +44 7872 600 860 eller mdavis@globalwitness.org
- Kenya (fram til 8. sept): Rosie Sharpe +254 736 374 524 eller +44 7872 502 587; Amy Barry +44 7980 664397
- Sør-Sudan (fra 8 Sept): Rosie Sharpe +256 477 249 496 eller +44 7872 502 587; Gavin Hayman +256 477 249 495 eller +44 7843 058 756
- Norge: Mark Taylor, seniorrådgiver for Global Witness, +47 975 83 650

Fotnoter:

[1] Global Witness en uavhengig organisasjon med base i Storbritannia som undersøker hvilken rolle naturressurser spiller i å finansiere konflikter og korrupsjon i hele verden.

[2] "Fuelling Mistrust: the need for transparency in Sudan's oil industry" kan lastes ned gratis fra www.globalwitness.org. I tillegg til å dokumentere Norges rolle i Sudan, avslører rapporten også uoverensstemmelser mellom oljetallene som blir publisert av myndighetene i Sudan, og de tilsvarende tallene fra oljeselskapene som driver utvinning i området. Disse uoverensstemmelsene gjør at man må vurdere om oljeinntektene blir fordelt riktig mellom nord- og Sør-Sudan. Denne fordelingen er en svært viktig del av fredsavtalen som førte til slutten på Afrikas mest langvarige borgerkrig. For mer informasjon om dette aspektet, se pressemeldingen "Oil production figures underpinning Sudan's peace agreement don't add up, warns Global Witness" som er publisert på vår hjemmeside.

[3] Norge lanserte Olje for utviklingsprogrammet i 2005. Det er et nytt og viktig initiativ for å få bedre åpenhet og ansvarlighet i administrasjonen av olje-, gass-, og gruveinntekter.

[4] Denne uttalelsen finnes på side 12 i Olje for utviklings årsrapport for 2007-2008, og var, inntil nylig, også å finne på Olje for Utviklings hjemmeside, http://www.regjeringen.no/en/dep/ud/selected-topics/development_cooperation/oil-for-development.html?id=446108.

[5] Global Witness stilte Olje for Utvikling de følgende spørsmålene:

1. Har Olje for Utviklings retningslinjer for hvilke land som kan vurderes for langvarig samarbeid blitt endret?
2. Hvis de er endret, når skjedde dette, og hvorfor?
3. Hva er Olje for Utviklings nåværende prinsipper for hvilke land som kan vurderes for langvarig samarbeid?
4. Hvordan vurderte Norge hvilke land som hadde en "veldokumentert politisk vilje til godt styresett, inkludert åpenhet og anti-korrupsjon"
5. Hvordan avgjorde Norge om "den overordnede situasjonen med tanke på menneskerettigheter og lovmessighet" er akseptabel og/eller på veldokumentert vei til bedring.
6. Hvilke resultater fikk Norge da dere undersøkte om Sudan hadde en " veldokumentert politisk vilje til godt styresett, inkludert åpenhet og anti-korrupsjon "
7. Hvilke resultater fikk Norge da dere undersøkte om hadde en "overordnet situasjon med tanke på menneskerettigheter og lovmessighet som er akseptable eller på veldokumentert vei til bedring"?
8. Hvilke retningslinjer har Norge i dag for å forsikre seg om at den petroleumsrelaterte utviklingshjelpen som dere tilbyr ikke blir brukt til å finansiere brudd på menneskerettighetene og/eller korrupsjon. I dette tilfellet; hva gjør dere nå når dere skal vurdere om et land er egnet til langvarig samarbeid? Hvordan kommer Sudan ut i disse vurderingene?

Hele svaret fra Olje for Utvikling (OfU) er gjengitt under. Mens Global Witness ønsker Olje for Utviklings brede tilnærming til styring velkommen, er det fremdeles uklart fra svaret deres om forbedringer i styresett er et krav for samarbeid eller om det bare er noe som hjelper Olje for Utvikling i deres arbeid. Det er også uklart fra dette svaret om de har beholdt kravet om at det skal være en veldokumentert respekt for menneskerettigheter, og hvordan uttalelsen om at deres tilstedeværelse i hvert enkelt land må tilpasses landets egenart blir satt ut i live.

"Olje for Utvikling (OfU) arbeider i mer en 20 land over hele verden (ni av disse er såkalte "hovedsamarbeidsland"). OfU arbeider med ressursforvaltning, miljøforvaltning og finansforvaltning, med godt styresett som et tversgående element. Programmet konsentrerer seg om land hvor det kan ha en positiv innvirkning ("gjøre en forskjell") både for direkte petroleumsrelaterte aktiviteter, men også i en bredere forståelse. OfU kan gjøre en forskjell bare der det er en minimumsstandard i styresett og hvor programmet vil styrke myndighetene. OfU erkjenner at det er en stor forskjell mellom ulike land og at vår tilstedeværelse i det enkelte land må ta dette med i betraktning. Vi må tilpasse kartet etter terrenget, ikke omvendt.

Forutsetningene over har vært grunnprinsipper siden starten av Ofu-programmet, og er fremdeles retningslinjene våre."

"Når det gjelder Sudan tok Norge aktivt del i fredsforhandlingene, og er et av vitnene til fredsavtalen. Dette setter Norge i særstilling, og Sudan er en av hovedmottakerne for norsk utviklingshjelp. Norge støtter initiativene til økt samarbeid mellom myndighetene i Sør-Sudan (GOSS) og samlingsregjeringen (Government of National Unity, GNU) både når det gjelder petroleumsaktiviteter, og i utstrakt grad gi assistanse til kapasitetsbygging for de to myndighetsnivåene. Dette inkluderer å gjøre økonomien mer åpen for innsyn. OfU støtter seminarer og kurs som øker samarbeidet mellom de to myndighetsnivåene. Norge har en petroleumsrådgiver i Sudan som arbeider sammen med begge myndighetsnivåene, og vil snart ansette en rådgiver til som primært vil jobbe med kapasitetsbygging for GOSS."